

Ptelea trifoliata (Křídlatec trojlistý)

synonyma: *Dodonea trifoliata*, *Ptelea acutifolia*, *Ptelea aquilina*, *Ptelea baldwinii*, *Ptelea carolina*, *Ptelea isophylla*, *Ptelea mesochora*

čeleď: Sapindaceae

oblasti: Alabama, Arizona, Arkansas, Coahuila, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v USA a Mexiku v podobě keře nebo stromu o výšce (1,5 -) 2 - 5 (i 8)m. Větve jsou šedé až červenohnědé, v mládí žlutozelené, mohou být ochlupené a vydávají nepříjemné aroma. Listy jsou střádavé, vejčité, 3četné, průsvitně žláznaté, vlastní lístky jsou přisedlé, úzce kopinaté až eliptické, obkopynaté až obvejčité, zašpičatělé, mohou být zubaté, tmavě zelené, lesklé, dlouhé (3 -) 3,5 - 10 (i 12)cm (vrcholový 6 - 12cm), široké 1,5 - 5,5cm, na spodní straně šedě zelené, na žilkách ochlupené a řapík má délku (5 -) 7 - 10cm. Květenstvím bývá chocholičnaté nebo latnaté o průměru 4 - 8cm, vlastní květy jsou 4 - 5tičetné, zeleně bílé až nažloutlé, průměru (0,7 -) 0,8 - 1,1 (i 1,2)cm, kališní lístky vejčité až podlouhlé, dlouhé 1 - 2mm, korunní lístky eliptické (i obkopynaté), zakulacené (i se špičkou) a dlouhé 4,5 - 6,5mm. Plody jsou diskovité síťnatě okřídlené nažky o průměru (1,2 -) 1,5 - 2 (i 3)cm, tělo plody široké 5 - 6mm a obsahují zpravidla 2 semena. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea'/var. aurea - listy žluté
- subsp. angustifolia/var. angustifolia/P. jucunda/P. neo-mexicana/P. neomexicana - Mexiko, jih USA; keř; výška do 4m; větve v mládí mohou být ochlupené; lístky úzce kopinaté, mohou být ochlupené, spodní strana namodralá; plody kulovité
- var. baldwinii
- subsp. coahuilensis
- subsp. crenulata/var. crenulata
- 'Fastigiata'/var. fastigiata - vzpřímený habitus
- 'Glaucá' - listy namodralé
- var. lutescens
- var. mollis/P. antonina/P. mollis/P. monticola/P. padifolia/P. parvula/P. polyadenia/P. prominula/P. rhombifolia/P. sancta/P. subintegra/P. subvestita/P. tomentosa/P. tortuosa/P. verrucosa/P. villosula/P. wrightiana - Texas; keř nebo nízký strom; větve v mládí ochlupené; lístky eliptické (i obvejčité), tupé, zašpičatělé nebo špičaté, dlouhé 2,5 - 8cm, široké 1 - 5cm, asymetricky klínovité nebo zakulacené, vrcholový lístek kopinatý až široce vejčitý nebo obvejčité, na spodní straně ochlupené; květenství ochlupené, samčí květy široké 0,7 - 1,2cm, korunní lístky podlouhlé až eliptické (i mírně obvejčité), dlouhé 4 - 5mm, široké 2 - 3mm; plody křídlaté, eliptické, dlouhé 1,3 - 2,4cm, báze srdičtá nebo uťatá, tělo eliptické až mírně obvejčité
- 'Monophylla' - listy zredukované na 1
- subsp. pallida/P. pallida (Křídlatec bledý) - Arizona; větve šedé, v mládí drobně ochlupené; listy prakticky kožovité, na spodní straně namodralé, mírně žláznatě tečkované, vroubkovaně pilovité, vrcholový je elipticky kopinatý a dlouhý 3,5 - 5,5cm; plody kulaté, tupé nebo téměř uťaté, dlouhé 1,5 - 2cm, tělo eliptické, užší křídla a žláznatě tečkované
- 'Pentaphylla'/'Heterophylla'/f. heterophylla/var. pentaphylla - listy 3 - 5tičetné, lístky užší
- var. persicifolia
- subsp. polyadenia/P. monticola - Texas; větve v mládí plstnaté; listy prakticky kožovité, žláznatě tečkované, světle zelené, na spodní straně namodralé a ochlupené, vlastní lístky dlouhé 3 - 5 (i 6)cm, vrcholový široce klínovitě obvejčitý, vroubkovaný a později podvinutý; plody jsou obvejčité kulaté, uťaté až vykrojené, dlouhé 1,5cm a křídlo je užší těla

- f. pubescens/var. pubescens - větve v mládí holé; listy matně zelené, spodní strana ochlupená; květenství holé
- var. pumila
- var. trifoliata

Vyhovuje mu polostín v řídkém listnatém lese. Půda vyhovuje lehká, bohatá na živiny, ale dokáže růst i v chudších jílovitých zeminách.

Množí se semeny.

<https://www.rostliny.net/>